

Archiv Karla Hudce *Archives of Karel Hudec*

Josef Chytil

Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově, Bezručova 10, 750 02 Přerov; chytil@perovmuzeum.cz

Chytil J. 2020: Archiv Karla Hudce / *Archives of Karel Hudec*. Zprávy MOS 78: 67–79.

V minulých dvou číslech Zpráv MOS byly publikovány dva články, týkající se životopisu, bibliografie a knihovny Karla Hudce (CHYTIL 2017/18, 2019). Předkládaný příspěvek představuje završení trilogie věnované historicky zřejmě nejvýznamnějšímu československému ornitologovi druhé poloviny minulého století.

Two articles concerning Karel Hudec CV, bibliography and library have been published in the last two issues of Zprávy MOS. Present article finishes trilogy devoted to the most prominent Czechoslovak ornithologist of the second half of the last century.

Keywords: Karel Hudec, archives

Archiv Karla Hudce (dále jen KH) představuje obrovské množství nejrůznějších materiálů, počínaje vůbec prvním nalezeným dokumentem, a to dopisem z 12. listopadu 1943 od Ing. Otto Kadlece, tehdejšího vedoucího Kroužkovací stanice České společnosti ornitologické (šlo tehdy o dopis studentovi gymnázia ve věku 16 let; Obr. 1). Druhou nejstarší položkou je korespondenční lístek Ornithologického spolku v Přerově z 29. 5. 1944; jedná se o potvrzení odběru časopisu „Ornitholog“ (Obr. 2). Konečně třetí nejstarší doklad představuje dopisnice od Dr. Josefa Jirsíka ze 14. září 1945, vypisující pro KH výskyt dropa velkého u nás (Obr. 3).

Na tomto místě je nutné zmínit, že KH byl i z hlediska názoru, co si ponechávat, zcela výjimečnou osobností – ukládal do svého archivu úplně vše. V archivu jsou tak logicky nejenom všechny došlé dopisy, kopie dopisů odesílaných (nejčastěji na tenkém průklepovém papíře), ale také podklady ze všech konferencí, seminářů, porad a dalších setkání, kterých se KH zúčastnil (včetně např. jízdenek, dokladů o ubytování, zaslaných podkladů a poznámek na nich, podacích lístků z pošty a mnoha dalších). Roztřídit a rozumným způsobem zpracovat tento archiv ovšem bude představovat velký oříšek;

otázkou je například způsob roztřídění těchto podkladů (podle roků? témat? místa?). Jen pro představu – kompletní archiv měl KH uložen v garáži, do které bylo možné zaparkovat automobil jen s dost velkým uměním. Všechny stěny byly zaplněny regály s desítkami beden, pořadačů a krabic se zmíněnými materiály včetně méně používaných časopisů a knih. V současné době je archiv provizorně roztříděn podle roků, některé výjimečné a jednoznačné složky jsou ukládány tematicky (např. zápisy z Vědecké rady Krkonošského národního parku; podklady z International Waterfowl and Wetlands Research Bureau – IWRB, ve kterém KH dlouhodobě fungoval jako národní zástupce; podklady k Fauně ČR – Ptáci, k českému názvosloví ptáků světa, materiály k oblíbenému druhu, který KH provázel celý život – huse velké, a některé další; viz níže). Další složky obsahují např. podklady k mezinárodním konferencím včetně příslušné korespondence ohledně účasti a veškeré materiály z těchto akcí zahrnující i pohlednice, mapy, ubytovací doklady apod.; samozřejmostí jsou uložena abstrakta s mnoha poznámkami KH, seznamy účastníků (včetně poznámek, s kým se na akci přímo setkal), programy a podobně.

BERINGUNGSSTATION
DER TSCHJECHISCHEN
ORNITH. GESELLSCHAFT-
PRAG

KROUŽKOVACÍ STANICE
ČESKÉ SPOLEČNOSTI
ORNITOLOGICKÉ-
PRAHA

STATION DE BAGUAGE
DE LA SOCIÉTÉ ORNI-
THOLOGIQUE TCHÉQUE
PRAGUE

Leiter - vedoucí - gérant: Ing. OTTA KADLEC, Praha VII, Kamenická č. 33
ČECHY (BOHEMIA)

Čís. jedn. 2776

V Praze dne 12. listopadu 1945.

Milý příteli !

Děkuji Vám za milý dopis ze dne 5. I. 43, jímž se přihlašujete za člena naší společnosti. Nežlobte se, že tak pozdě odepisuji, ale z určitých důvodů nebylo dříve možno.

Vaše spolupráce byla by nám velmi vítanou, dle vládního nařízení nesmíme však přijímat členy mladší, než 18 let. Prosím Vás proto, byste byl tak laskav a sdělil mi, kdy a kde jste se narodil.

Je-li Váš zájem o ornithologii trvalý a jste-li mladší, než je předepsáno, přesto bych Vám rád kroužkování umožnil. Vedl bych Vás jako svého "pomocníka" a zaslal bych Vám kroužky ze své zásoby. Předpokládá to ovšem, že znáte aspoň běžné druhy ptáků a že budete kroužkovat jen ty ptáky, které b e z p e č n ě znáte.

Srdečně Vás zdraví a na milé řádky se těší

O. Kadlec
vedoucí kroužkovací stanice

Znáte se s některým naším členem?

Obr. 1. / Fig: Dopis vedoucího kroužkovací stanice O. Kadlece studentovi Karlu Hudcovi. / The letter of the Head of ringing station O. Kadlec to K. Hudec.

Obr. 2. / Fig: Korespondenční listky Moravského ornitologického spolku K. Hudcovi. / Postcards from Moravian Ornithological Society to K. Hudec.

Obr. 3. / Fig 3: Dopisnice J. Jirsíka K. Hudcovi / Postcard of J. Jirsík to K. Hudec.

Jednou z nejvýznamnějších i nejobjemnějších částí je korespondence ornitologická, ať již s amatérskými ornitology nebo profesními kolegy, včetně korespondence mezinárodní. Mnoho představitelů prvně jmenované skupiny patřilo mezi celoživotní přátele KH; mezi nimi lze určitě jmenovat od nás Vladimíra Kubíka a Jiřího Vačkaře, ze

zahraničí pak takové osobnosti jako Kurt Bauer, Urs Glutz von Blotzheim, Mike Smart, Eugeniusz Nowak, Gerard Boere, András Keve, Stanley Cramp (Obr. 4) a mnoho dalších. Dlouholeté osobní i profesní přátelství navázal KH s Geraldem Dickem z Rakouska. Nešlo o náhodu, Gerald koordinoval výzkum včetně límcování husí v Rakousku, býval v rodině KH častým hostem (stejně jako Urs Glutz von Blotzheim) a tomu odpovídá i množství korespondence. Ve druhé skupině patří bezesporu mezi unikátní historické doklady jeho korespondence s akademikem Josefem Kratochvílem, dlouholetým ředitelem (a zakladatelem) tehdejšího Ústavu pro výzkum obratlovců Československé akademie věd v Brně (ÚVO ČSAV; nynější Ústav biologie obratlovců AV ČR). S ním pojal KH velmi zvláštní vztah – na jednu stranu si jej akademik Kratochvíl vážil, na druhou stranu jej, slušně řečeno, lidsky neměl rád. A jako jeho nadřízený mu to často dával najevo, ať již častou a sáhodlouhou kritikou jeho článků, ale především poukazováním na jeho malou politickou angažovanost. Ta se podle Kratochvíla projevovala častým ignorováním správného politického postoje k přípravě nástěnek, nízkou politickou angažovaností při přípravě výzkumu nebo nízkou citovaností zásadních prací sovětských kolegů (Obr. 6). KH si i v této době ovšem dokázal uchovat nadhled nad takovou buzerací (jinak tento vztah ze strany Kratochvíla ani nazvat nelze) a jeho noblesní odpovědi patří k pokladům archivu.

K těm určitě patří i původní návštěvnická kniha terénní stanice „Váhovna“ naproti nádraží Sedlec u Mikulova, která tvořila vstupní bránu mnoha badatelům při jejich výzkumu Nesyty. Opět – zápisy KH patří k perlam mezi záznamy a znovu ukazují osobnost KH jak ve světle skvělého badatele, tak v tomto případě ještě více jako velmi svérázného humoristu, trefného glosátora, zaníceného Brňáka a Moraváka, osobitého hráče na kytaru i vynikajícího zpěváka. Za všechny zápisy jeden na ukázkou (Obr. 5), týkající se přebírání a úklidu terénní stanice „Váhovna“ v březnu 1976. Na zápise je vidět i jednoznačně identifikovatelný, na první pohled možná i libivý, ale někdy těžko čitelný rukopis KH

The Birds of the Western Palearctic

Chairman: Sir William Wilkinson
Senior Editor: Professor C.M. Perrins
Editor of Concise Edition: Dr. D.W. Snow

From: M.G. Wilson and D.F. Vincent, c/o Alexander Library,
EGI, Dept. of Zoology, South Parks Road, Oxford OX1 3PS,
UK, Phone (0865)-271143, Fax (0865)-271168

Dr Karel Hudec,
Hluboká 5,
63900 Brno,
Czech Republic.

6 May 1994

Dear Karel,

Your excellent, very detailed notes on the non-passerines arrived safely on 28 April and the maps with accompanying explanations today. We are most grateful to you for all the hard work. Coincidentally, Anton Kristin's material on Slovakian birds also reached us today, so we are very well served by the Czech Republic and Slovakia. There is much to think about in all the data you have both sent and, in particular, I shall probably consult with David Snow about the mapping 'problem' you have raised. I'll write to you later if we need clarification on that or anything else that arises.

It is not so important, but I have asked other correspondents (the ones with whom contact was established only recently) to use a colour code for map amendments (■ breeding distribution, ■ resident (present all year), and ■ winter distribution. Your maps (1-13) are perfectly clear, so please do not feel obliged to change if you don't want to. I now enclose our list

Obr. 4 / Fig 4: Poděkování S. Crampa K. Hudcovi za zasláné podklady. / Acknowledgement of S. Cramp to K. Hudec.

15. 3. 1976

Prodej - koupě - výměna

Příplavků volný od dohledu (nežádající, nepro-
kventované) zří. Boleu (Tmáček) (Břk. M. Čv. Čv.) ze pí-
tomnosti se stupňují. Při cubesování a kumulaci n. pr. k-
přek i mířeni postel. Dole plně (nežádající) vedout u
mláje (-6 cm vody) a regulovatelně dle výšky otoků vody.

Polní st. má, že máj (střední) stáčí od lvu dle stavění
přehodit biologických státních kavitel, jiné spíše hodní
regimny a hospodárně pronáší na myštv a otoků.
Zruš. tudeš (m. d. k. M. T.) P. Šmíd

3. 4. 76.

NÁRODNÍ SMĚNA.

Čin
prodešek

Taká se otoků se vnitřní r. tak náhledem příděhu,
jakého má pamětníka. Čist náhledem práce kolektivem
pod vedoucí m. s. doc. Ing. J. Pelikán, CSC, který
optimalizuje výskyt náděří mléčků a biologické a
kromě toho i úrodnosti - národnosti. Bylo mi ch. spíše
že křídla se smičte a min. let, na ně se výměnou kají.
P. Šmíd

Člověk výhledem (epidemi) náhledem nat. stáčí k. t. t. t.
V prvním dne byla a, vyšetření mláje b) zadržování
mléčků spíše c) vyšetření mléčků d) spíše
e) může mláje, otoků a otoků f) t. t. t.
g) přehodit elektrické (nežádající) mláje
h) mláje domů mlé i) vyšetření otoků f) m.
dovr. mláje k, křídla mláje mláje mlé a z.
mláje dr. Tmáček mláje i mláje na mláje -
z. tudeš

Pelikán Pelikánová M. Čv. Šmíd

mne
es
to týkalo

ČTYŘI
propocená
TRIČKA

Obr. 5. / Fig : Zápis ve staniční knize o převzetí terénní stanice „Váhovna“. / Notices concerning takeover of field station „Váhovna“.

přesného o původu? Vždyť kůň vznikl v Sev. Americe a je nyní rozšířen v Evropě a záp.části Asie! Prostě dobrá myšlenka prvku je navodě, nemá základ, jde v potu štábi dát jsa příklady tam, kde to je evidentní. Na prvcích nelze vybudovat solidní vědu, není to propracováno: proto ve světové vědě se a prvky vypořádali, prostě se nevedou. Dr. Hudec rozvířil diskusi o prvku "holarktickém" a co se ukázalo? Neřešitelná stvůra. To co se bere v ornithologii jako příslušník hol.prvku může mít různý původ, ano, velmi různý!

Sověti proto správně - a to odpovídá tomu, co jste nás sám učil - se drží v v ohledu regionálním ekologických základů. To správně hájí i Mařan, i když to podkládá historií, a to velmi opatrně. Sověti nyní pečlivě sbírají historické prameny o rozšíření savců /a ptáků/ zpět v různých etapách nedávné historie, tak zvláště Geptner. A je to zajímavé, ušl o velké proměnlivosti fauny v běhu mála století. Jak to muselo být gigantické ve sledu tisíciletí? A kolik máme podkladů, abychom to solidně hodnotili. Kdyby jsem se pokoušel to udělat u lasic a zjistil jsem mezi žijícími lasicemi /podle lebek/ mnoho "druhů" "vyhynulých"! Proto jsem a prvky, jimž jsem kdysi také vlivem svých učitelů podléhal, zúštoval: jsem k nim kritickým.

Prodiskutoval jsem to s více pracovníky ve svém okolí, a to poctivě. Myslím, že sdílím i jejich názor.

To vše mne vedlo k tomu, že jsem, jako člen bývalé vědecké rady Slezského ústavu, na to upozornil s. ředitele Mariánka. Věřte že v dobré víře. To je to, co jsem měl na srdci, a co jsem ^{vám} chtěl napsat, dlouho jsem hledal cestu jak, a tak nyní : na zlomu roku!

Vy víte, že pro Slezsko, které nám se kulturně vrátilo po osvobození, jsem se snažil udělat při své práci, co jsem mohl. Domníval jsem se, že s. Kempný, rodem Slezan, dělnického původu a proto mi rodem blízký, tam mnoho udělá. Také Vy jste tam svou prací poctivě mnoho přispěl. Myslím si, že si Slezsko zaslouhuje naší pozornosti, máte tedy možnost a věřím v ni. Vám se srdečnými pozdravy:

J. Kratochvíl

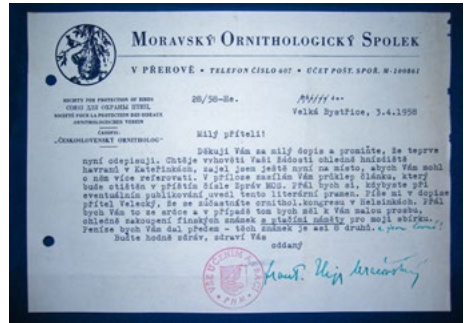
Obr. 6. / Fig 6.: Kopie dopisu J. Kratochvíla K. Hudcovi. / The copy of the J. Kratochvíl letter to K. Hudec.

(viz také Obr. 8 z jeho posledního terénního zápisníku ze září 2017).

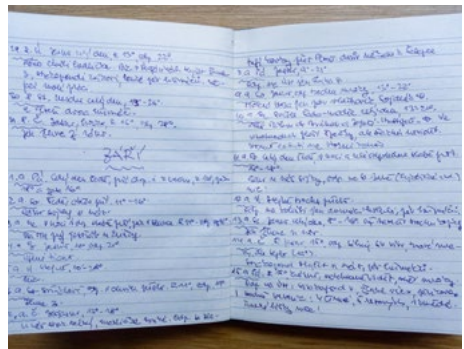
Naopak, mezi ty smutnější doklady patří dopis ze dne 22. 8. 1990 na děkanát Přírodovědecké fakulty Masarykovy Univerzity v Brně vysvětlující důvod přesně 20letého zpoždění podání habilitační práce. V roce 1970, již v době probíhající normalizace, musel KH svoji čerstvě podanou žádost o přijetí této práce stáhnout (v té době byl akademikem Kratochvílem také odvolán jak z funkce vedoucího ornitologického oddělení, tak i z funkce zástupce ředitele ÚVO ČASV), jinak mu podle rozhodnutí skupiny KSČ na pracovišti hrozil vyhazov z práce. Zasloužené satisfakce se dočkal prakticky okamžitě po změně politické situace po roce 1989.

V archivu jsou k nalezení podklady velmi, velmi různorodé: mimo odborná témata (převážná většina) jsou zde doklady o mnoha vedlejších aktivitách, kterých měl KH také početně – viz životopis (CHYTL 2017/2018). Např. v objemné složce s krycím názvem „Narozeniny“ se skrývá bohatá všehochoť od zprávy ze služební cesty na Sabatologický seminář v Liblicích L. P. 1982, přes libreto jednoho z prvních divadelních kusů KH „Akademyčka“ (s rozpisem pro všechny herce) až po krásně vyvedenou upomínku na prohlášení československého státu, volnou vstupenku na hřiště Krajského výboru ČSTV, pamětní obálku American Museum of Natural History, úrokový kupon 1.000 Kč jmenovité hodnoty splatný 15. února 1944, Astronomický kalendář pro rok 1957 a Generální informaci pro žáčky Dr. Doris Kentové „Speciální metoda k vytvoření tělesné krásy“. Dále: 2 ks „Legytmace Klubu smetištěků“, žádost o výpis z rejstříku trestů, korespondence a kresby řady brněnských umělců (za všechny: Sony Halas). Pro současnou nejmladší generaci možná bude zcela neznámým formátem kontaktu telegram z června 1971 požadující po KH účast na setkání se zástupcem WWF na hranici v Mikulově.

Samostatnou zmínku si zaslouží korespondence ve vztahu k MOS (pozn.: v tehdejších dobách nebylo dlouhodobě přesně rozlišováno MOS – Moravské ornitologické sdružení, resp. spolek, a tehdejší název Moravská ornitologická stanice /MOS/ pro současný

Obr. 7. / Fig 7.: Dopis F. Hejla-Mračovského K. Hudcovi. / The letter of F. Hejl-Mračovský to K. Hudec.

Obr. 8. / Fig 8.: Poslední terénní zápisky K. Hudce. / The last field records of K. Hudec.

ORNIS – ornitologickou stanicí Muzea Komenského v Přerově). Mnohaleté přátelství pojilo KH s dlouholetým knihovníkem a archivářem MOS Františkem Hejlem-Mračovským. Tomu také KH postupně svěřoval v několika vlnách první zásilky svého archivu. Zajímavým dokladem o těchto kontaktech je dopis ze dne 3. dubna 1958 (Obr. 7), dokládající také tehdejší vzhled hlavičkového papíru MOS. KH se také výrazně zasloužil o nástup RNDr. Jiljího Sitka na ornitologickou stanicí – šlo o doporučující dopisy jak na tehdejšího ředitele přerovského muzea PhDr. Gustava Voždu, tak i směrem k akademiku Kratochvílovi ohledně sepsání komplexního posudku na dr. Sitka. KH také prosazoval již dříve zřízení celostátního výzkumného ornitologického pracoviště na stanici v Přerově, zaměřeného přede-

vším na zemědělskou ornitologii (dopis náměstkovi předsedy severomoravského KNV v Ostravě z ledna 1970 vypracoval KH a podepsal prof. Kratochvíl).

K uspořádání všech písemností KH přistoupil s netušenou invencí – jinými slovy, velmi různorodým a činorodým přístupem. O to hůře se v něm ale orientuje a o to hůře se také třídí. Poměrně velmi malou část archivu kupodivu tvoří fotografie – v archivu je prozatím jediná složka asi s 60 fotografiemi.

Co je potřeba asi zmínit – velmi často se korespondence směrem ke KH týkala nejrůznějších žádostí – posouzení rukopisu, pozorování, zaslání podkladů, citací, zapůjčení časopisu, knihy, nejrůznější dotazy ornitologické, dotazy týkající se ochrany přírody, ale také např. prosba ohledně možnosti koupě rybářských holínek a mnohé další. V některých případech se již jednalo vyložené o nemístné početné požadavky, až se KH již musel ohradit proti neustálému bombardování ohledně zapůjčení, případně sehnání vybrané publikace nebo časopisu.

KH zůstal neuvěřitelně činným ve všech směrech po celou dobu svého života; nejlepším důkazem je myslím jeho shrnující kniha o ptácích v kultuře (HUDEC 2017). Zajímavým způsobem si také plánoval svou publikační aktivitu (Obr. 9).

Pro bližší představu o rozsahu korespondence a složení lidí, se kterými KH udržoval kontakty, jsem vybral dvě velmi rozdílná období: korespondenci z období hluboké totality v roce 1976 a z roku výrazné aktivity KH po sametové revoluci v roce 1991. Všechna korespondence je seřazena podle sestupných dat.

KORESPONDENCE 1976 (VLASTNÍ, ZMÍNĚNY VÝZNAČNĚJŠÍ A TYPICKÉ DOPISY):

- B. Matoušek: determinace ssp. lindušky horské
 J. Formánek: důrazná urgence dodání textů do Fauny a kroužků
 K. Štastný: především Fauna – Ptáci, také obhajoba kandidatury KŠ
 J. Andreska: značkování kachen, možnost použití výsilačky na orla mořského (pozn.: v tehdejších podmínkách prakticky nerealizovatelné!); také korespondence se sokolníkem J. Svobodou včetně kopií dopisů C. Fentzloffa

- Oblastní státní meliorační zpráva: negativní vliv meliorací na ptáky SPR Lednické rybníky
 Státní středisko památkové péče a ochrany přírody Olomouc: možnost regulace početnosti racků chechtavých
 M. Leiská, SÚPPOP: pravděpodobný výskyt botulismu na jižní Moravě
 J. Hanzák: doporučení KH ohledně koupě terénní stanice pro ČSO (tzv. Včelín u Lednických rybníků); korespondence i s V. Hájkem
 B. Urbánek: KH jej navrhuje za národního delegáta u IWRB
 D. Dykyjová: řada dopisů ohledně projektu IBP (Mezinárodní výzkum rákosin); zmínka o zásadních změnách v biotopech rybníků kvůli „řádění rybářů na rybnících a zemědělců a meliorátorů na mokřích lukách“
 J. Kratochvíl: návrh vybudování „vodního safari“ na Vodním díle Nové Mlýny (od KH navržený osobní příspěvek k závazkům ÚVO ČSAV k XV. sjezdu KSČ); zpráva o proběhlé pracovní sobotě na úklidu terénní stanice váhova u Nesyту;
 P. Kaňuščák: požadavek řešení sporu ohledně kroužkování ptáků na piešťanské Slňavě (K. Duffek, V. Kubáň, P. Šnajdar).
 M. Rychnovská: ukončení pronájmu vážního domku v Sedleci; poukaz na zájem od Ústavu pro výzkum obratlovců ČSAV
 Další desítky dopisů směřovaly jak k amatérským i profesionálním ornitologům, představitelům vědecké sféry, pracovníkům státních institucí včetně ochrany přírody, muzeí a dalším. Mezi amatérskými ornitology (včetně studentů) figurují: R. Voneš, B. Landsfeld, O. Kokeš, M. Záruba, B. Semrád, J. Hudeček, Z. Jedlička, J. Klejduš, P. Kaňuščák, H. Weber, J. Petr, V. Hájek, J. Zeman, M. Oliva, V. Joska, O. Suchánek, L. Kučera, B. Urbánek, O. Suchý, K. Boček, P. Žďárek, Z. Tecl, Z. Jón, Z. Žibřid, Z. Klůz, S. Chvapil, M. Doležel, M. Červený, J. Výrut; ze státní správy: J. Svoboda, J. Krejčí, M. Leiská; z vědeckých institucí: J. Šolc, S. Hejny, K. Štastný, A. Stollmann, V. Skuhřavý, F. Dusbábek, M. Blahout, D. Dykyjová, J. Obuch, Z. Hubálek. Korespondence se zástupci muzeí, škol, kultury: B. Matoušek, A. Mošanský, D. Kondělka, J. Andreska, Š. Danko, P. Bürger, J. Sládek, P. Miles, J. Hanzák, B. Beneš, Z. Veselovský, D. Málková, M. Bouchner, S. Svoboda, P. Macháček, P. Řepa, K. Pecl.

PŘIJATÁ KORESPONDENCE:

F. Obhlídal, V. Hanák, K. Štátný, J. Formánek, O. Oliva, L. Beniš, V. Hájek, J. Bouchner, A. Stollmann, J. Petr, L. Šimek, J. Andreska, P. Žďárek, S. Havel, V. Skuhřavý, Š. Danko, Z. Kux, M. Oliva, V. Hanák, A. Randík, L. Beniš, K. Duffek, A. Řehůřková, H. Nový, S. Chvapil, K. Pecl. P. Miles, Z. Klůz, J. Krejčí, P. Bürger, V. Urban, O. Suchánek, L. Drahokoupil, V. Joska, J. Sládek, L. Štancl, D. Dykyjová, O. Kokeš, Z. Tecl, D. Kondělka, J. Svoboda, K. Boček, F. Štancl, J. Klejdus, J. Hobstová, P. Kaňuščák, J. Pelikán, M. Kaňka, B. Hladík, O. Suchý, B. Urbánek, F. Zicha, J. Vondráček, J. Gaisler, P. Homolka, P. Sladkovský, H. Babička, K. Hoďák, M. Hradečná, Z. Veselovský, M. Doležel, K. Reitmajer, J. Grúz, B. Beneš, M. Málková, Z. Hubálek, V. Baruš, J. Stehlík, Z. Tecl, P. Macháček, V. Kleischt, M. Rychnovská, P. Řepa, B. Hladík, R. Voneš, V. Lang, B. Landsfeld, B. Matoušek, S. Hejný, J. Výrut, I. Boháč, J. Hudeček, K. Novák, K. Spitzer, A. Toman, J. Dufek, A. Řehůřková, O. Ferianc, F. Turček.

Výrazně chudší byla korespondence se zahraničím, což vzhledem k situaci ve státě i k poměrům na ÚVO ČSAV není žádným překvapením. Představovala následující kontakty: M. Fog, Game Biology Station, Dánsko (barevné značení hus); Tour du Valat (Francie), J. Szijj (Vogelwarte Radolfzell, tehdejší NSR), K. Bauer (Naturhistorisches Museum Wien, Rakousko).

ZCELA ODLIŠNÁ JE KORESPONDENCE KH Z ROKU 1991;

především rozsah zahraničních kontaktů je nesrovnatelný. Niž je více rozvedena korespondence dokumentující rozsah pracovních kontaktů KH:

Jesper Madsen: navrhuje KH jako evropského koordinátora výzkumu a ochrany husy velké.

Univerzita Lund a další (Itálie, Německo, Holandsko): korespondence ohledně škod způsobovaných husami na polních kulturách.

Junta de Castilla y León: poděkování za spolupráci na husách; zaslání knihy.

Místopředseda ČSAV: dopis ohledně práce v Čs. národním komitétu MAB.

Univerzita Komenského v Bratislavě: jmenování členem komise pro udělení profesorského titulu doc. Zoře Feriancové-Masárové.

ÚSEB ČSAV Brno: žádost o vypracování oponentského posudku na práci Ing. Havlína, více pozvánek na obhajoby kandidátských disertačních prací.

ÚKE ČSAV: jmenování členem komise pro obhajoby doktorských disertačních prací.

Korespondence s Ekocentrem Brno; firmou Löw a spol.; Naturhistorisches Museum Wien.

Prezidium ČSAV: pozvánka do Karolina na převzetí titulu DrSc.

British Ornithological Union: dopis Karlovi Hudcovi ohledně členství jako corresponding member.

American Museum of Natural History: zaslání nabídky separátů.

WIWO The Netherlands: poděkování předsedy G. Boere za spolupráci.

Czechoslovak Polar Station, Nelson Island, Antartica; poděkování K. Weidingera za zapůjčené materiály.

Jagiellonian University, Krakow: zaslání Proceedings 18th IUGB Congress s poděkováním za spolupráci.

IUCN – dopis viceprezidenta J. Čerovského s pozvánkou k účasti na práci Čs. výboru pro vyhlášení světové strategie ochrany přírody.

Dopis Huberta Webera z terénní výzkumné stanice Praděd; HW nemohl přečíst rukopisnou žádost KH o zaslání separátu – prosba o zaslání žádosti psané strojem.

Ministerstvo životního prostředí Holandska: poděkování za spolupráci na finální verzi Western Palearctic Waterfowl Agreement.

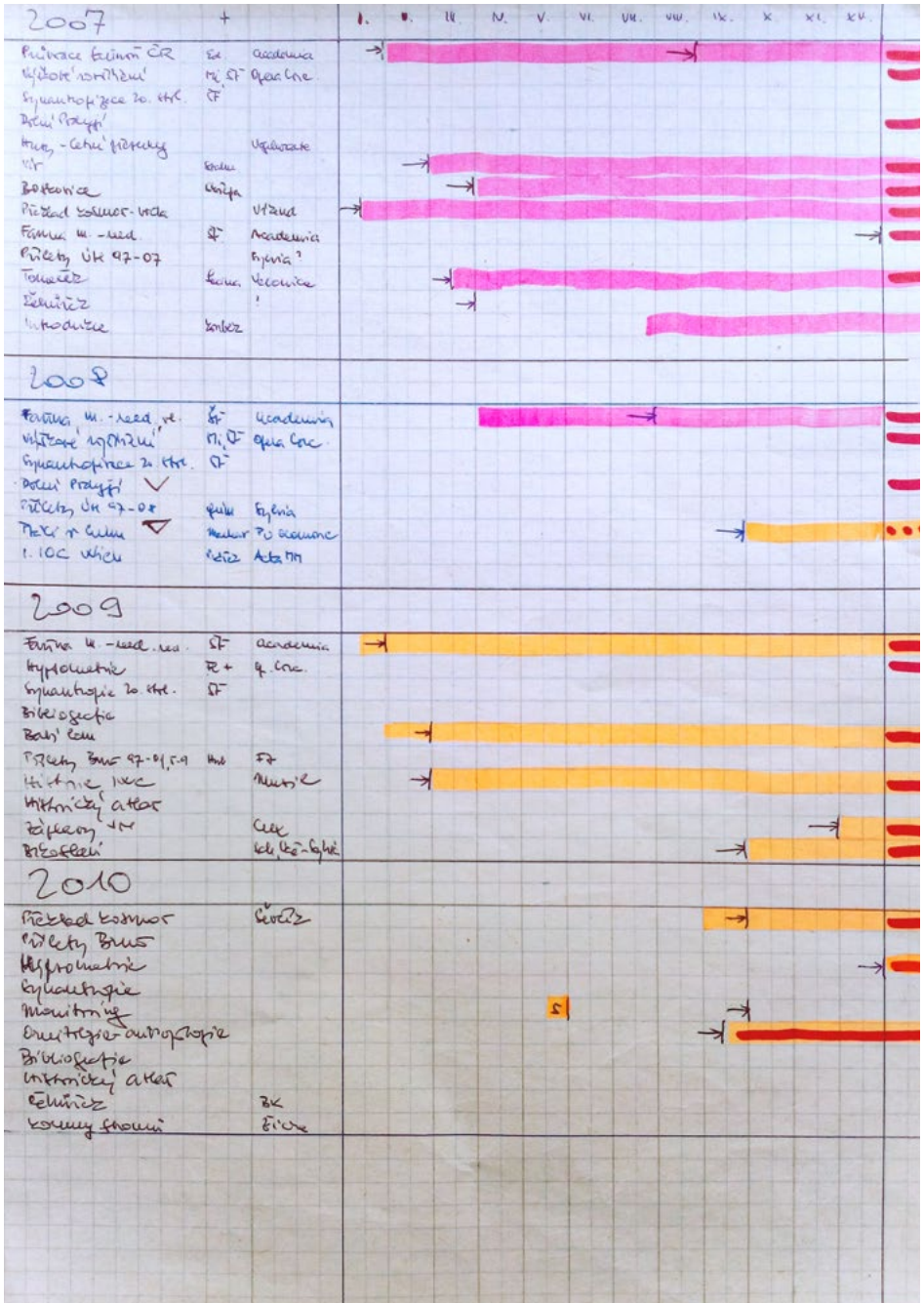
Návrh náměstka ministra pro hospodářskou politiku a rozvoj k účasti na vytvoření systému EXPERT.

Děkanát PřF MU Brno: pozvánka na habilitační řízení, příložený posudek Dr. K. Štátného.

Institut für Zoologie, Universität für Bodenkultur, Wien: pozvánka na Ortolan symposium.

Děkan Agronomické fakulty VŠZ Brno: žádost o posouzení nového studijního oboru zaměřeného na ekologii.

- Ministerstvo životního prostředí Holandska: pozvánka na mezinárodní symposium „Farmers and Waterfowl: Conflict or Co-existence“ (včetně možnosti finanční podpory účasti).
- University of Agriculture Sciences, Gödöllő, Hungary: pozvánka na XX. kongres Mezinárodní unie lovné zvěře.
- Naturhistorisches Museum Wien – pozvánka na desetidenní pracovní pobyt s manželkou (spolupráce s K. Bauerem).
- University of Ottawa: pozvánka na mezinárodní symposium o vodních ptácích v potravních řetězcích jezer.
- Prorektor VUT Brno: pozvánka na jednání ohledně využití hradu Veveří.
- Racionalizační a experimentální laboratoř – Praha, Centrum ekologických informací – žádost o spoluautorství na publikaci „Obnova ekologické stability lesů (Ing. I. Míchal).
- Columbia University in the City of New York, Dept. Biol. Sciences: korespondence s W. Bockem ohledně účasti KH na Int. Ornithol. Congress v Christchurch, New Zealand.
- Grantová agentura ČSAV: žádost o posouzení zasláního požadavku o grant.
- Osobní dopisy se týkají následujících osob: L. Šimek, D. Kondělka, Š. Husák, E. Darolová, P. Čmelík, T. Diviš, J. Pavelka, Š. Danko, A. Trnka, B. Murin, P. Lumpe, B. Hladík, E. Pohle, H. Weber, P. Žďárek, F. Obhlídal, T. Babó, J. Hudeček, J. Šmaha, Z. Volf, M. Hromádko, V. Slobodník, O. Suchánek, J. Vondráček, P. Musil, F. Obhlídal, M. Černý, A. Mošanský, P. Miles, R. Fuchs, P. Pelz, A. Krištín, A. Stollmann, J. Gaisler, B. Holínek, D. Kondělka, V. Kozák, J. Chytil, I. Míchal, M. Král, O. Černá, E. Kalivodová, R. Pavíza, M. Nevrlý, J. Flousek, I. Kunstmüller, V. Fiala, M. Saniga, J. Hora, K. Čihák. Řada dalších dopisů byla s nečitelným podpisem, KH evidentně ale známým.
- Mnohé další pozvánky se týkaly nejruznějších akcí od ČSAV po CHKO Litovelské Pomoraví, Klubu důchodců Brno-Řečkovice, ÚVTEI, Občanského hnutí, Zeleného kruhu, Čs. televize Brno, Československé biologické společnosti, Klubu přírodovědeckého Brno, Městského kulturního střediska Brno, Československého rozhlasu a dalších.
- Hned z následujícího roku mne zaujaly dva významné děkované dopisy: od Zdeny Salivarové-Škvorecké z Toronta za zaslání dopis i materiály k její chystané knížce, a srdečné poděkování od tehdejšího předsedy Československé akademie věd akademika Otto Wichterleho za práci KH v Komisi pro otázky životního prostředí ČSAV.
- Součástí archivu jsou i podklady ke konferencím, kongresům a podobným setkáním. Jejich součástí jsou příslušná korespondence k akci, materiály k programu (s poznámkami), seznam účastníků (s poznámkami KH ohledně osobních setkání), propagační materiály, mapy, jízdenky, doklady o ubytování apod. Uvedeny jsou pouze akce, kterých se KH aktivně zúčastnil.
- XII. Congressus Internationalis Ornithologicus, Helsinky, Finsko; 5. – 12. 6. 1958 (včetně účasti na předcházejícím zasedání ICBP).
- Konference k výročí Vogelschutzwart; Seebach (NDR) 1959 (včetně exkurze do Serrahnu).
3. všesvazová ornitologická konference, Lvov (Ukrajina, SSSR); 11. – 17. 9. 1962.
- 6th Congress International Union of Game Biologists; Bournemouth, UK; 7.–12. 10. 1963.
- European Meeting on Wildfowl Conservation, St. Andrews, Skotsko; 16.–18. 10. 1963.
- Erforschung und Schutz der Wasservögel und deren Umwelt; Brno, 13.–16. 4. 1965 (KH jako sekretář konference, korespondence přes 320 stran); později vyhlášeno jako oficiální konference IWRB.
- Second European Meeting on Wildfowl Conservation, Noordwijk aan Zee, Holandsko; 9.–14. 5. 1966.
- XIV. Congressus Internationalis Ornithologicus; Oxford, UK, 24.–30. 7. 1966.
- International Waterfowl Research Bureau Conference, Jablonna, Polsko; 16.–19. 9. 1966.
- XV. International Ornithological Congress; The Hague, Netherlands; 30. 8. – 5. 9. 1970.
- II. zjazd zoológov; Vysoké Tatry, září 1970.

Obr. 9. / Fig 9.: Doklad rozsáhlé publikační činnosti K. Hudce včetně precizního plánování práce. / The proof of extensive public activities of K. Hudce including precise work planning.

- Conference on the study and conservation of migratory birds of the Baltic Basin; Tallin (Estonsko), 9.–13. 10. 1976.
- XXII. Annual Meeting International Waterfowl Research Bureau; Alushta (Krym, SSSR); 13.–23. 11. 1976.
- XVII. Congressus Internationalis Ornithologicus; Berlin (West) Germany, 4.–11. 6. 1978.
- Setkání organizačního výboru XVIII. Congressus Internationalis Ornithologicus; Moskva, 3.–7. 4. 1979.
5. Tagung Ökologie und Schutz der Wasservögel und ihrer Lebensräume, Schwerin, NDR; 19.–22. 10. 1979.
- XVIII. Congressus Internationalis Ornithologicus; Moskva, 16.–25. 8. 1982.
6. Tagung Wasservogelforschung und Schutz von Feuchtgebieten; Dráždany, NDR; 13.–16. 10. 1983.
- International Waterfowl Research Bureau, XXXII. Annual Meeting, Slimbridge, UK; 23.–27. 9. 1986.
13. konference o Nežiderském jezeře. Illmitz, Rakousko; 19. – 20. 11. 1987.
- International Symposium on Western Palearctic Geese; Kleve, Německo, 7. – 12. 2. 1989.
- Regional Meeting of Ramsar Convention, Gdańsk, Polsko, 12.–15. 9. 1989.
- Western Palearctic Waterfowl Agreement (příprava konvence, později přijaté jako AEWA); The Hague, Netherlands, 3.–8. 2. 1990.
- XX. International Ornithological Congress; Nový Zéland, listopad 1990 (jmenovitá pozvánka pro KH, který se ale nezúčastnil).
- Integrated Management and Conservation of Wetlands in Agricultural and Forested Landscapes; Třeboň, 26.–31. 3. 1992.
- XXI. International Ornithological Congress; Vienna, Rakousko; 20.–25. 8. 1994 (jmenovitá pozvánka pro KH, který se ale nezúčastnil).
- Materiály ČSO (odborné skupiny, pobočky, výbory ČSO, JPSP, Faunistická komise): 2750
- ÚVO ČSAV (korespondence vnitřní, zápisy ornitologického oddělení, Kolegium speciální biologie ČSAV, Folia Zoologica): 3100
- Rukopisy vlastní (mimo Fauny – Ptáci), korespondence Artia, Albatros: 3000
- Rukopisy vlastní II (Mokřady ČR 550, Ptáci v kultuře 400, Bibliografie 200): 1150
- Faunistika, různé ptačí skupiny, introdukce, bioindikace, Bioregiony ČSSR apod. (60.–80. léta): 1450
- Ochrana přírody (okres Břeclav, Veronica, NPR Lednické rybníky, Ropák, poradní sbory CHKO Pálava, MaB, legislativa, Sbor ochrany přírody Národního muzea 1961–68, TIS): 3050
- KRNAP podklady, korespondence: 800
- Názvosloví ptáků: 3150
- Husa velká (korespondence 900, podklady 2100), husy sp.: 600; husy Dunaj 1962–64: 500
- IWRB (Goose group, korespondence, materiály): 3600; IUCN, IUGB: 650
- ICBP – BirdLife, IBA, AEWA, Ramsar: 1000; Konference zahraniční: 1500
- WWF projekt Podyjí: 450
- Jižní Morava (Brno geoekologie: 450, Staré pověsti moravské: 200, prof. D. Povolný: 200)
- Terénní protokoly různé: 1700; kroužkovací přehledy 1955–88: 250
- Sýkora koňadra, vlašťovky, aberace kachny, použitá ornitologie: 700
- Zahraněční korespondence: 1955–69: 1200, 1970–87: 700 (zvláště Glutz von Blotzheim 1994–96: 80), ostatní zařazena mezi korespondenci s. l.
- Zprávy zahraniční služební cesty, hlášení styků s cizinci: 150
- Korespondence 1943–67: 2750; 1968–72: 550; 1971–75: 850; 1976–79: 750; 1980–1988: 1100; 1989–95: 2300; 1996–2006: 2400
- Ostatní: 800

**PŘEHLED ARCHIVNÍCH MATERIÁLŮ
(UVEDENY JSOU HRUBÉ ODHADY POČTU
LISTŮ):**

Fauna ČSSR (ČSFR, ČR): 2100

Celkový počet stran archivu vysoce přesahuje 45 000. Nebyly zatím prohlédnuty elektronické nosiče (osobní PC, CD), kde lze očekávat další stovky kontaktů. Spolu s prozatím nezpracovanými materiály tak počet stran archivu zcela jistě přesáhne 50 000. Není divu, že

manželka KH Svatava Hudcová prohlásila v době konečného třídění zbylých materiálů: „*překvapuje mě, kolik toho Karel stíhal a čím vším se zabýval. To jsem vůbec netušila*“.

LITERATURA

- HUDEC K. 2017: Ptáci v českém životě a kultuře. Academia, Praha.
- CHYTL J. 2017/2018: Karel Hudec – životopis, bibliografie. Zprávy MOS 75/76: 54–89.
- CHYTL J. 2019: Knihovna Karla Hudce. Zprávy MOS 77: 46–50